



Vergadering van 8 februari 2021

**2021\_GRMW\_00161 Hernieuwd afsprakenkader IVA Historisch Huizen Gent - Goedkeuring**

**Bevoegd:** Sami Souguir

**Juridisch kader**

**De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:**

Het Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017, artikel 40, § 1.

**De beslissing wordt genomen op grond van:**

Het Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017, artikel 2, § 2.

**Motivering**

Historische Huizen Gent is een 'intern verzelfstandigd agentschap' (verder: 'IVA') van de Stad. De gemeenteraad besliste op 25 februari 2013 tot oprichting van het IVA.

Elke interne verzelfstandiging (op lokaal niveau) situeert zich volledig binnen de rechtspersoon van het lokaal bestuur, waardoor IVA's nooit een eigen rechtspersoonlijkheid hebben. Dit in tegenstelling tot de externe vormen van verzelfstandiging, met name de autonome gemeentebedrijven en de extern verzelfstandigde agentschappen in privaatrechtelijke vorm.

Tot en met 31 december 2018 bepaalde de Vlaamse overheid met het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 de basisregels voor interne verzelfstandiging.

De Vlaamse regelgever besliste echter, in het licht van de vereenvoudiging van de regelgeving, om de intern verzelfstandigde agentschappen niet meer op te nemen in het Decreet over het Lokaal Bestuur van 22 december 2017.

Dit betekent dat de Stad nog steeds kan kiezen voor interne verzelfstandiging, maar daarbij niet langer verplicht is om een decretaal voorgeschreven formule te volgen. De Stad kan dus zelf een regeling op maat uitwerken. Deze mogelijkheid wordt expliciet bevestigd door de Memorie van Toelichting bij het Decreet Lokaal Bestuur en kadert in de verhoogde autonomie die de Vlaamse overheid wenst te bieden aan lokale besturen.

De Stad Gent kiest inzake haar beleid op vlak van haar historische huizen voor het behoud van deze interne verzelfstandigingsvorm, met name een intern verzelfstandigd agentschap als een dienst zonder eigen rechtspersoonlijkheid met een zekere operationele en financiële autonomie, door de Stad belast met beleidsuitvoerende taken van gemeentelijk belang.

Voorliggend hernieuwd IVA kader Historische Huizen Gent vervangt, herneemt waar mogelijk en actualiseert waar nodig de eerdere afspraken die de Stad maakte in verband met deze IVA in resp. het oprichtingsbesluit d.d. 25 februari 2013 en de beheersovereenkomst.

Dit hernieuwde IVA kader Historische Huizen Gent bevat in hoofdzaak:

- de omschrijving van de beleidsuitvoerende taken van gemeentelijk belang van het IVA Historische Huizen Gent;
- de situering van de werkzaamheden van het IVA binnen de strategische en operationele doelstellingen van de Stad;
- de taken van de directeur van het IVA, die deel uitmaakt van het directieteam van het departement Cultuur, Sport en Vrije Tijd;
- de operationele autonomie op financieel vlak;
- afspraken over de ondersteunende dienstverlening;
- organisatiebeheersing en audit;
- rapportering en evaluatie. Zo zal de gemeenteraad jaarlijks via de directeur van het IVA gerapporteerd worden over de uitvoering van de taakstelling van het IVA en de taken van de directeur.

Om deze reden wordt dit hernieuwde IVA afsprakenkader tussen de Stad en het IVA Historische Huizen Gent voorgelegd aan de gemeenteraad.

### **Bijgevoegde bijlage(n):**

- 20210115\_\_DO\_afsprakenkader IVA Historische Huizen.pdf (deel van de beslissing)

### **Voorstel**

**Legt aan de gemeenteraad / raad voor maatschappelijk welzijn voor ter beslissing:**

#### **Artikel 1:**

keurt goed het hernieuwd afsprakenkader IVA Historische Huizen Gent, zoals opgenomen in de bijlage "Naar een hernieuwd afsprakenkader IVA Historische Huizen Gent: taakstelling IVA, opdrachten directeur IVA, operationele autonomie en rapportering".

## Naar een hernieuwd afsprakenkader IVA Historische Huizen Gent: taakstelling IVA, opdrachten directeur IVA, operationele autonomie en rapportering

### 1. Voorgeschiedenis

1.1 De gemeenteraad besliste op 25 februari 2013 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap (IVA) zonder rechtspersoonlijkheid, genaamd 'IVA Historische Huizen Gent', verder 'IVA'. De zetel van het IVA is gevestigd op het stadhuis, Botermarkt 1 te 9000 Gent.

1.2 Het IVA kreeg daarbij als missie het vorm geven aan en het uitvoeren van het onderdeel van het stedelijk beleid zoals hierna omschreven:

De actieve ontsluiting van de historische huizen in bezit van de Stad Gent, de collecties die ze huisvesten en het immaterieel erfgoed (verhalen) ermee verbonden, is de opdracht vandaag en morgen van de Historische Huizen Gent. Voor de Stad Gent zijn dat de volgende historische huizen: (1) Gravensteen, (2) Belfort, (3) Sint-Pietersabdij, (4) Sint-Baafsabdij, en de twee stadspaleizen (5) Hotel d'Hane Steenhuyse en (6) Huis Arnold Vander Haeghen in de Veldstraat. Zij behoren tot het cultuur-toeristisch kernproduct van de stad. Omdat deze historische huizen beeldbepalend zijn voor de stad en van bijzondere waarde voor een duurzame ontwikkeling van het cultuurtoerisme in de stad. Historische Huizen Gent organiseert tevens het cultuur-toeristisch bezoek aan het Stadhuis en beheert ook de collectie van het (7) Stadhuis.

Ze worden alle zes (en gedeeltelijk ook dat zevende<sup>1</sup>) volgens het format historische huizen (zoals internationaal gedefinieerd door ICOM DEMHIST) geëxploiteerd en kwalitatief uitgebouwd. Dat is de opdracht, passie en missie van het IVA, dat deel uitmaakt van het departement Cultuur, Sport en Vrije Tijd. Het IVA waardeert deze huizen als dragers van betekenis voor mensen van nu en later, en geeft ze een plaats in het heden als inspirerende ontmoetingsplekken.

Met de realisatie van originele tentoonstellings- en storytellingconcepten betreft het IVA een ruim publiek bij significante ontwikkelingen uit onze verre of meer recente geschiedenis.

Het IVA dient zich daarbij steeds te aligneren op de strategische doelstellingen van de Stad Gent.

1.3 Het Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017 bepaalt niet langer, zoals dat het geval was bij het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, op welke wijze lokale besturen interne verzelfstandiging dienen te organiseren.

1.4 Gelet op de positieve evaluatie van het IVA zoals voorgelegd aan de Commissie Verzelfstandiging van 29 april 2019, kiest de Stad voor het behoud van deze interne verzelfstandigingsvorm, met name een intern verzelfstandigd agentschap als een dienst zonder eigen rechtspersoonlijkheid met een zekere operationele autonomie, door de Stad belast met

---

<sup>1</sup> Het Stadhuis wordt momenteel ook gebruikt als kantooromgeving. Hierdoor kan deze locatie niet exclusief bestempeld worden als historisch huis.

beleidsuitvoerende taken van gemeentelijk belang.

1.5 Voorliggend afsprakenkader vervangt, herneemt waar mogelijk en actualiseert waar nodig de eerdere afspraken die de Stad maakte in verband met deze IVA in resp. het oprichtingsbesluit d.d. 25 februari 2013 en de aflopende beheersovereenkomst. Dit hernieuwde afsprakenkader werd goedgekeurd door de gemeenteraad van de Stad Gent op ... 2021.

## **2. Beleidsuitvoerende taken van gemeentelijk belang die aan het IVA worden toevertrouwd**

2.1 De Stad herbevestigt dat aan het IVA dezelfde beleidsuitvoerende taken van gemeentelijk belang blijven toevertrouwd als ten tijde van het oprichtingsbesluit d.d. 25 februari 2013, met name:

- 1° Het stimuleert en bewaakt een kwalitatieve omgang met het erfgoed;
- 2° Het beoogt een actieve ontsluiting van de sites en gaat hiervoor op zoek naar nieuwe methodieken;
- 3° Het bevordert de interactie tussen inhoud en bezoekers;
- 4° Het zet in op een ambitieuze tentoonstellingsprogrammering met accent op belevingswaarde. Dit biedt een meerwaarde op regionaal, nationaal en internationaal niveau.;
- 5° Het beheert de collecties van de historische huizen: verwerven en afstoten, behoud en beheer, wetenschappelijk onderzoek en publiekswerking en publiekswerping.

2.2 De werkzaamheden van het IVA dienen steeds te kaderen binnen volgende strategische en operationele doelstellingen van de Stad:

De strategische doelstelling: SD10032 - Gent is een jonge en authentieke stad met een breed en versterkt vrijetijds- sport- en cultuurleven

De operationele doelstelling: OD10062 - Verder kwalitatief ontwikkelen van onze historische huizen als toegankelijke en prikkelende ontmoetingsplekken van vandaag zowel voor de Gentenaars als voor de nationale en internationale bezoekers

De rapportage (zie (6)) vanuit het IVA wordt daarom ook geënt op de strategische doelstellingencascade van de Stad, maar er is een afgezonderd rapporteringskader voor het IVA Historische Huizen in de gehele doelstellingencascade van de Stad.

2.3 Enkel binnen voormeld kader van het strategisch en financieel meerjarenplan kunnen financiële middelen besteed worden door het IVA.

### 3. Directeur van het IVA en delegatie operationele autonomie

3.1 Het IVA wordt geleid door de directeur, die deel uitmaakt van het directieteam van departement Cultuur, Sport en Vrije Tijd. Daarbij is de rol van het bevoegde departementshoofd t.a.v. de directeur van het IVA dezelfde als deze die hij/zij t.a.v. de diensthoofden, die onder zijn/haar departement ressorteren, uitoefent.

3.2 De directeur van het IVA:

- 3.2.1. is belast met de algemene leiding, de werking en de buitengerechtelijke vertegenwoordiging van het IVA, onverminderd de mogelijkheid tot delegatie en subdelegatie van deze bevoegdheden.
- 3.2.2. beschikt over de vereiste autonomie om de operationele processen te organiseren, dit met het oog op de realisatie van de afgesproken doelstellingen in (2).
- 3.2.3. beschikt over beslissingsbevoegdheid inzake het vaststellen en wijzigen van de organisatiestructuur van het IVA.
- 3.2.4. kan overeenkomstig art 3.6.3 overeenkomsten afsluiten ter verwezenlijking van de opdrachten van het IVA met uitzondering van arbeidsovereenkomsten die tot de bevoegdheid van het college van burgemeester en schepenen behoren.
- 3.2.5. kan evenwel de Stad Gent niet vertegenwoordigen in rechte.

3.3 Inzake de bevoegdheid voor de ondertekening van reglementen, beslissingen, akten en alle andere stukken of briefwisseling blijft artikel 279 van het decreet over het lokaal bestuur onverminderd van toepassing.

3.4 De hier omschreven bevoegdheden kunnen geen afbreuk doen aan de bevoegdheden die overeenkomstig het decreet lokaal bestuur worden toevertrouwd aan een ander orgaan, in het bijzonder de gemeenteraad, het college van burgemeester en schepenen, de algemeen directeur en de financieel directeur.

3.5 De personeelsbehoefte van het IVA maakt deel uit van de personeelsbehoefte van Stad Gent. In die zin vormen de budgetrichtlijnen (van de budgetopmaak en budgetwijzigingen) de leidraad om een voorstel tot aanpassing van de personeelsbehoefte te formuleren. Een wijziging aan de personeelsbehoefte wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Personeelsaanvragen moeten steeds passen binnen de personeelsbehoefte.

3.6 Operationele autonomie op financieel vlak

3.6.1

De budgetten van het IVA worden maximaal afzonderlijk gehouden van deze van de stadsdiensten. Dit geldt zowel voor de kredieten van het exploitatiebudget (inclusief de personeelskredieten) als voor deze van het investeringsbudget en zowel voor uitgaven als

ontvangsten. Ook in het financieel meerjarenplan wordt een onderscheid gemaakt tussen het IVA Historische Huizen, de stadsdiensten en andere IVA's.

Het budget en het meerjarenplan van het IVA worden wel geïntegreerd in het budget en het meerjarenplan van de Stad.

Het financieel resultaat van het IVA wordt, na afloop van een boekjaar, verdeeld tussen het IVA en de Stad.

Dit financieel resultaat wordt gedefinieerd als het verschil tussen het reële en gebudgetteerde saldo van ontvangsten en niet-personeelsuitgaven op het exploitatiebudget. Hierbij gelden de hierna opgesomde modaliteiten:

Voor de aanwending van het financieel resultaat wordt volgende verdeling tussen IVA Historische Huizen en de Stad afgesproken:

- Financieel resultaat voor een schijf van 0 tot 100 000 euro: 75% komt ter beschikking van het IVA en 25% wordt overgedragen aan de Stad.
- Financieel resultaat voor een schijf vanaf 100 001 en meer: 50% komt ter beschikking van het IVA en 50% wordt overgedragen aan de Stad.
- Financieel resultaat voor een schijf van 0 tot -100 000 euro: 75% komt ten laste van het IVA en 25% wordt gedragen door de Stad.
- Financieel resultaat voor een schijf vanaf -100 001 en meer: 50% komt ten laste van het IVA en 50% wordt gedragen door de Stad.

De aanwending van het financieel resultaat kan zowel voor investeringen als exploitatie gebruikt worden.

Naar aanleiding van de goedkeuring van de jaarrekening kan het college van burgemeester en schepenen, na evaluatie van voorgaande regeling, desgevallend een bijsturing ervan voorzien.

### 3.6.2

Het IVA beschikt zelf volledig autonoom over zijn budgetten voor de uitvoering van de taken zoals in (2) bepaald. Dit houdt o.a. in dat een aanpassing van de personeelsbehoefte mogelijk is indien deze binnen deze budgetten kan worden gefinancierd.

### 3.6.3

De directeur van het IVA is budgethouder voor het budget van het agentschap. Binnen dit kader blijft de bevoegdheid toegekend aan de directeur van het IVA sinds de gemeenteraadsbeslissing van 22 januari 2018 tot aanpassing van het oprichtingsbesluit, beperkt tot het volgende :

Voor alle aangelegenheden van dagelijks bestuur waarvan de waarde van de opdracht kleiner is dan de grens in de regelgeving overheidsopdrachten om opdrachten tot stand te laten komen op grond van aanvaarde factuur, en dit binnen de perken van de daartoe ingeschreven kredieten in het exploitatie- en investeringsbudget. Deze verrichtingen komen op een soepele wijze tot stand via een ondertekende bestelbon/overeenkomst, mits de uitgave ontstaat op initiatief van de directeur van het IVA, door ondertekening door de directeur van het IVA of de door hem/haar aangeduide personeelsleden, welke laatste tekenen in hoofde van de directeur van het IVA.

Voor overheidsopdrachten zijn de algemene beginselen van gelijkheid, niet-discriminatie en transparantie van toepassing en dienen, indien mogelijk, meerdere

ondernemers geraadpleegd te worden. Evenmin mag een opdracht kunstmatig opgedeeld worden om onder voornoemde grens te blijven.

Voor aangelegenheden van dagelijks bestuur waarvan de waarde gelijk aan of hoger is dan de hoger vermelde grens is het college van burgemeester en schepenen bevoegd ingevolge de hervaststelling van het begrip ‘dagelijks bestuur’.

Binnen het kader van voormelde grensbedragen kan de directeur van het IVA contracten afsluiten ter verwezenlijking van de doelstellingen en taken van het agentschap.

#### 3.6.4

Alle uitgaven met een waarde van maximaal deze bepaald in de regelgeving overheidsopdrachten voor de totstandkoming van overheidsopdrachten door middel van een aanvaarde factuur, die verrekend worden op kredieten ingeschreven in het exploitatiebudget en investeringsbudget, met uitzondering van subsidies en daden van beschikking van onroerende goederen, worden uitgesloten van de visumverplichting.

## 4. Ondersteunende dienstverlening

### 4.1 Uitgangspunt

Teneinde het IVA toe te laten haar opdrachten te vervullen, onderschrijft de Stad een aantal engagementen, zoals hierna opgenomen.

De diverse stadsdiensten en, in het bijzonder de diensten van de ondersteunende departementen, stellen hun diensten ter beschikking van het IVA, alsof dit een stadsdienst zou betreffen. Uitzonderingen op dit principe of specifieke dienstverlening worden hierna opgenomen.

### 4.2 Taken Departement Financiën

Het Departement Financiën levert dezelfde diensten aan het IVA als aan de andere stadsdiensten. Daarenboven staat het Departement Financiën in voor de consolidatie van het budget en financieel meerjarenplan, de BTW-rapportering en de boekhouding.

### 4.3 Taken Departement HR

Het agentschap kan beroep doen op de dienstverlening van het departement HR. HR voorziet dezelfde dienstverlening als voor het personeel dat te werk gesteld is bij Stad/OCMW. Een noodzakelijke voorwaarde hiervoor is wel dat het IVA de stadsvisie op HR, leiderschap, diversiteit en organisatiecultuur onderschrijft.

### 4.4 Taken Departement Facility Management

Het IVA maakt gebruik van dezelfde dienstverlening van het Departement Facility Management als andere stadsdiensten met dien verstande dat dezelfde flow en regels gevolgd moeten worden zoals deze ook voor andere stadsdiensten gelden (bv. projectwerking, voorzien budgetten per budgetronde, voldoen aan relevante regelgeving, rol van Dienst Vastgoed bij vastgoedcontracten etc...)

Wanneer bij uitzonderlijke noodwendigheid én na vergeefs contact of interventie van Facility Management het openstellen van de huizen in het gedrang komt, staat het het IVA vrij om zelf een externe firma in te schakelen.

#### 4.5 Taken Juridische Dienst

De Juridische Dienst levert dezelfde diensten aan het Agentschap als aan de andere stadsdiensten. Indien extern juridisch advies aangewezen is, verloopt deze aanvraag via de Juridische Dienst. De kosten eigen aan mogelijke procedures zijn ten laste van het IVA.

#### 4.6 Dienst Belastingen

De retributiereglementen voor de opdrachten van het IVA worden voorbereid, opgemaakt en aan het college en gemeenteraad ter goedkeuring voorgelegd door de Dienst Belastingen, op basis van de input aangeleverd door het IVA.

#### 4.7 Taken Dienst Communicatie

##### 4.7.1 Gedeeld strategisch raamwerk communicatie

Een gecoördineerde, consistent uitgewerkte en herkenbare communicatiestrategie - naar inhoud, stijl, gedrag en technologie - met communicatie op maat van de burger, zorgt voor een beter bereik, een duurzame reputatie en kostenefficiëntie. We doen dit samen met kerngroep Gent vanuit een gedeeld strategisch raamwerk communicatie. Het IVA Historische Huizen Gent is een entiteit binnen kerngroep Gent met endorsed identiteit. Het IVA organiseert zich daartoe intern met voldoende, vakbekwame communicatiemedewerkers en houdt een structurele samenwerking aan met het Departement Cultuur, Sport en Vrije Tijd.

- De positionering en communicatie van het IVA is naar stijl en inhoud in lijn met de waarden, identiteit en het merkbeleid van de Stad.
- Het IVA deelt dezelfde ambitie rond toegankelijke, doelgerichte en duurzame communicatie.
- De digitale communicatie van het IVA ontwikkelt zich in lijn met de digitale agenda en digitale media strategie van de Stad, inclusief afspraken rond privacy, (open) data e.a.

##### 4.7.2 Basis aanbod Dienst Communicatie

- De Dienst Communicatie Stad Gent biedt IVA communicatieadvies met betrekking tot het strategisch communicatieraamwerk cfr supra. Dit houdt geen verdere ontwikkeling of begeleiding in op vlak communicatiestrategie, creatief ontwerp, copywriting, digitale marketing, verandercommunicatie en zo meer.
- Het IVA krijgt redactionele ruimte in de externe en interne print en online mediakanalen en persberichtgeving van de Stad. Content van de stadsdiensten heeft zo nodig voorrang in functie van beschikbare ruimte. Het IVA kan gebruik maken van de beeldbank volgens de geldende disclaimer.
- Het IVA kan indien in het bestek zo is voorzien, een beroep doen op raamcontracten met communicatiebureaus die door de Dienst Communicatie Stad Gent worden aangeboden.

##### 4.7.3 Bijkomend aanbod

Als Dienst Communicatie daartoe wordt versterkt, kan het IVA beroep doen op de dienstverlening van de Dienst Communicatie van de Stad volgens de jaarplanning en

prioriteiten. In voorkomend geval wordt de inzet voor projecten en opdrachten niet doorgerekend aan het IVA. Paid media en eventuele externe begeleiding of productie voor projecten vallen niet onder de budgetten van de Dienst Communicatie.

Het gaat onder meer om opdrachten binnen de servicegebieden grafisch ontwerp, digital media management en advertising, beeldproductie, copywriting, strategiebegeleiding en campagneadvies, verandercommunicatie, ...

#### 4.8 Taken Groendienst

De Groendienst levert t.a.v. het IVA volgende diensten

- Onderhoud van groenzones, gebonden aan het gebouw (indien aanwezig en niet permanent publiek toegankelijk)
- Onderhoud en vernieuwen van seizoensplanten
- Aanleveren en onderhouden van bloembakken

#### 4.9 Taken van District 09

Het IVA volgt de IT policy van de stad Gent. Noodzakelijke aanpassingen nav wijzigingen van besturingssysteem, Office en centrale netwerk en servercomponenten, die gebruikt worden door de derden, dienen uitgevoerd te worden. Deze aanpassingen zullen op voorhand gecommuniceerd worden (zowel de technische als de financiële impact).

Echter ifv hun specifieke werkzaamheden kunnen zij materiaal (hard-software) aankopen, al dan niet uit een raamcontract van District 09, die afwijken van de standaard policy. Het gewenste materiaal, software en/of project kan pas na bindend advies van District 09 aangekocht / geïmplementeerd worden.

Wat informatieveiligheid betreft verwacht District 09 dat de DPO van de Stad dit opneemt.

Voor alle soft-en hardware wordt een beroep gedaan op District 09, de budgetten hiervoor zitten begrepen in de normale dotatie en investeringen die door de Stad t.a.v. District 09 worden voorzien.

Specifieke exploitatiegebonden apparatuur en software kan door het IVA rechtstreeks aangeschaft, gehuurd en beheerd worden, hiervoor voorziet het IVA zelf de nodige kredieten.

In de beheersovereenkomst tussen Stad en District 09 zijn overlegorganen voorzien. Via de ICT-coördinator van het Departement Cultuur, Sport en Vrije Tijd zal ook het IVA hierin vertegenwoordigd zijn.

## **5. Organisatiebeheersing en audit**

5.1 Het IVA is volledig onderworpen aan het “Kader voor Organisatiebeheersing”, zoals goedgekeurd door de gemeenteraad / raad voor maatschappelijk welzijn op 27 mei 2019 (en latere wijzigingen) en het toezicht van Dienst Interne Audit, conform het ‘Interne Auditcharter Stad en OCMW’

5.2 De directeur van het IVA staat in voor het uitrollen van het organisatiebeheersingssysteem binnen het IVA en duidt hiertoe de rollen aan die verantwoordelijkheden dragen

## **6. Rapportering en evaluatie**

6.1 De directeur van het IVA rapporteert jaarlijks (gemeenteraad juni) aan de hand van een jaarverslag aan de gemeenteraad over de uitvoering van de taakstelling van het IVA en de taken die werden toevertrouwd aan de IVA directeur via dit gemeenteraadsbesluit. Deze rapportage wordt voorafgaandelijk voorgelegd en besproken met het departementshoofd.

6.2 Daarenboven bespreekt de directeur van het IVA de jaarplannen met het departementshoofd en rapporteert hem/haar hierover.

